

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НА ФІНАНСОВУ СТІЙКІСТЬ БАНКІВ

THEORETICAL ASPECTS OF THE INFLUENCE OF DIGITAL TRANSFORMATION ON THE BANKS FINANCIAL STABILITY

УДК 336.71

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.12-12>

Семенов А.Ю.¹

д.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансових технологій
і підприємництва,
Сумський державний університет

Чухно Р.Ю.²

магістрантка,
Сумський державний університет

Нейман Є.В.³

здобувач,
Сумський державний університет

Кайлюк О.Г.⁴

науковий співробітник,
Центр колективного користування
обчислювальним обладнанням,
кафедра прикладної математики
та моделювання складних систем,
Сумський державний університет

Semenog Andrii

Sumy State University

Chukhno Ruslana

Sumy State University

Neiman Ievgen

Sumy State University

Kaylyuk Oleksandr

Sumy State University

Постановка проблеми. У сучасних умовах економічної нестабільності, банківський сектор країни переживає виклики, які суттєво впливають на його розвиток та фінансову стійкість. Серед основних викликів – необхідність стрімкої цифрової трансформації, що, одночасно, як відкриває нові можливості для покращення якості послуг, розширення клієнтської бази, підвищення ефективності роботи, так і, водночас, збільшує ризики фінансової нестабільності і втрати конкурентоспроможності як наслідок проблем із адаптацією до нових цифрових банківської діяльності. Усе це актуалізує питання ролі цифрової трансформації у забезпеченні фінансової стійкості банків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання фінансової стійкості є складовою наукових пошуків таких науковців як Вінниченко О.В., Волкова Н.І., Горбунова Ю.Р., Громакова В.В.,

У статті визначено сутність категорії фінансова стійкість банку. Розкрито зовнішні та внутрішні фактори забезпечення фінансової стійкості банку. Досліджено теоретичні основи цифрової трансформації. Представлено SWOT-аналіз цифрової трансформації бізнесу. Проаналізовано канали розповсюдження цифрової трансформації в межах діяльності банківських фінансових установ. Наведено позитивні (підвищення ефективності, доходів та конкурентоспроможності банків) та негативні (витрати на розробку ІТ-систем; кіберзлочинність) наслідки цифрової трансформації на фінансову стійкість банків. Окреслено перспективи розвитку банків в умовах цифрової трансформації в контексті зростання кібер-загроз та кібер-вразливостей банківських систем.

Ключові слова: банк, фінансова установа, фінансова стійкість, цифрова трансформація, цифрова економіка, фінтех.

In today's conditions of economic instability, the country's banking sector is experiencing challenges that significantly affect its development and financial stability. Among the main challenges is the need for rapid digital transformation, which opens up new opportunities for increasing bank's efficiency and increasing the risks of financial instability and loss of competitiveness. All this actualises the issue of the role of digital transformation in ensuring the financial stability of banks. The purpose of the study is a theoretical generalisation of the influence of digital transformation factors on the financial stability of banks. The article defines the essence of the bank's financial stability category. The external and internal factors for ensuring the bank's financial stability are disclosed. The theoretical foundations of digital transformation have been studied. A SWOT analysis of digital business transformation is presented. The distribution channels of digital transformation within the company's development strategies were analysed. The features of digital transformation in the activities of banking and financial institutions are characterised. The favourable and negative consequences of digital transformation on the financial stability of banks are presented. The prospects for developing banks in the conditions of digital transformation in the context of the growth of cyber threats and cyber vulnerabilities of banking systems are outlined. Digital transformation is a strategic process that allows organisations to adapt to the rapidly changing digital environment and take advantage of the new opportunities the digital economy offers. In the context of the banking sector, digital transformation is an irreversible natural process of changes in the mechanisms of implementation and realisation of banking activities under the influence of the development of digital technologies, which, at the same time, contains both great opportunities Big Data and AI for personalisation of banking services), and significant risks for the future of banking institutions (bank image loss, cyber fraud).

Key words: bank, financial institution, financial stability, digital transformation, digital economy, fintech.

Жаворонок А. В., Коваленко В.В., Ковальчук Н.О., Попик А.І., Семенча І.Є., Федішин М.П. Проблема цифрової трансформації розкрита у працях Дергачової Г.М., Колешні Я.О., Петько С.М., Нікітіна Ю.О., Кульчицького О.І.

Формулювання цілей дослідження. Метою дослідження є теоретичне узагальнення впливу факторів цифрової трансформації на фінансову стійкість банків.

Виклад основних результатів дослідження.

Як свідчить аналіз, єдиного універсального визначення поняття «фінансова стійкість» банку на даний час не сформовано, адже воно може варіюватися залежно від специфіки банку, його стратегії та ринкових умов. Фінансова стійкість банку є його здатністю витримувати економічні та фінансові стреси, зберігати стабільність і функціонувати безперебійно навіть у складних умовах [1]. Аналіз

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3222-9574>

² ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5975-4905>

³ ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-5491-3346>

⁴ ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-0502-3531>

різних підходів дає можливість отримати більш глибоке розуміння сутності фінансової стійкості банку (табл. 1).

Таким чином, як свідчить аналіз табл. 1, фінансова стійкість банків – це здатність витримувати ризику та забезпечувати стабільність у фінансовій сфері навіть у випадку виникнення негативних зовнішніх чи внутрішніх впливів. Стійкість банків має важливе значення для функціонування фінансової системи в цілому, оскільки банки є ключовими учасниками цієї системи та відіграють важливу роль у забезпеченні її стабільності.

Загалом, на фінансову стійкість банків впливає багато факторів, які можна розділити на дві категорії: внутрішні та зовнішні.

Внутрішні фактори відіграють визначальну роль у забезпеченні фінансової стійкості банку. Банк, який ефективно управляє внутрішнім середовищем, має кваліфікований персонал, реалізує чітку стратегію, керує ризиками та постійно розвивається, здатний протистояти зовнішнім викликам, підтримувати високий рівень конкурентоспроможності, забезпечувати стабільні фінансові результати та залишатися прибутковим навіть у складних економічних умовах. Натомість, слабкі банки, схильні до неефективного менеджменту та проблем з фінансовою стійкістю, стають джерелом серйозних ризиків. Банк може зіштовхнутися з проблемами платоспроможності, що негативно впливає на довіру клієнтів, дестабілізує фінансову систему та завдає шкоди економіці загалом [7].

Таким чином, для банків критично важливо постійно працювати над зміцненням своїх внутрішніх факторів, що дозволить їм не тільки виживати, а й забезпечувати стабільний розвиток в мінливому та конкурентному середовищі, адже ці

фактори, на відміну від зовнішніх, що лежать поза контролем банку, піддаються прямому впливу з боку його менеджменту та стратегії.

Зовнішнє середовище має значний вплив на фінансову стійкість банку, оскільки воно формує умови, в яких він здійснює свою діяльність. Вплив зовнішніх факторів на фінансову стійкість банку може бути як прямим, так і непрямим. Прямий вплив проявляється у зміні вартості активів і капіталу банку, його доходів і витрат. Непрямий вплив проявляється через зміну поведінки клієнтів банку, його конкурентного середовища, а також через зміну регуляторних вимог [8].

Макроекономічне середовище визначає загальний економічний стан країни, включаючи такі аспекти, як рівень ВВП, рівень інфляції, стан платіжного балансу, розмір процентних ставок, курс валют та інше. Висока інфляція або економічна рецесія можуть негативно позначитися на фінансових показниках банку, зменшуючи його прибутковість та збільшуючи ризик несплати кредитів.

Політична стабільність та передбачуваність політичної системи є важливими факторами для фінансової стійкості банків. Політичні події та рішення можуть мати прямий вплив на економіку та фінансову систему. Наприклад, зміни уряду, непередбачувані зміни в законодавстві, геополітичні напруження або непрозорість управління можуть спричинити нестабільність на ринку та порушити функціонування банку. Стан міжнародних відносин та глобальна економічна ситуація також впливають на фінансову стійкість банків. Зміни у міжнародних відносинах можуть призвести до коливань на фінансових ринках через вплив зовнішніх факторів, таких як торгівельні конфлікти, санкції або валютні коливання. Це може створити

Таблиця 1

Підходи до визначення поняття «фінансова стійкість» банку

Вінниченко О.В., Громакова В.В.	«Фінансова стійкість – це якісна характеристика фінансового стану банку, що визначається зростання прибутку, достатністю та збалансованістю ресурсів та оптимальним їх співвідношенням з активами, підтриманням на достатньому рівні ліквідності та платоспроможності, мінімізацією ризиків» [2].
Коваленко В.В.	«Фінансова стійкість банків – це здатність банку протистояти впливу негативних зовнішніх та внутрішніх факторів з метою мінімізації ризиків для збереження максимальної ефективності банківської діяльності в умовах циклічності, позитивного та негативного впливу фінансової глобалізації, розширення взаємозв'язків між банками й іншими фінансовими посередниками, розвитку нових банківських технологій і продуктів» [3].
Семенча І.Є., Горбунова Ю.Р.	«Фінансова стійкість банку – відображає здатність банку у динамічних умовах ринкового середовища витримувати непередбачені втрати й забезпечує досягнення тактичних і стратегічних цілей» [4].
Волкова Н.І., Попик А.І.	«Фінансова стійкість банку означає можливість забезпечувати прибутковість на рівні, достатньому для нормального функціонування у конкурентному середовищі, і постійну здатність банку відповідати за своїми зобов'язаннями» [5].
Федишин М.П., Жаворонок А.В., Ковальчук Н.О.	«Фінансова стійкість банківської системи – це стан, у якому банківська система здатна задовільно виконувати такі функції: ефективно й безперервно забезпечувати часову та просторову трансформацію фінансових ресурсів; виявляти й оцінювати майбутні ризики з достатньою точністю та ефективно управляти ними; абсорбувати несподівані ризики і потрясіння фінансової системи і реальної економіки» [6].

несприятливі умови для діяльності банку та підвищити ризик його збитків.

Військові дії мають значний негативний вплив на фінансову стійкість банків. Це пов'язано із зростанням ризиків, зниженням доходів, збільшенням витрат, погіршенням макроекономічного середовища та зменшенням довіри до банківської системи. Наслідки для окремих банків можуть відрізнятися залежно від їх розміру, структури активів, якості кредитного портфеля, рівня капіталізації та ліквідності, а також від ефективності системи управління ризиками та державної підтримки.

Важливо зазначити, що війна несе не лише ризики, але й можливості для трансформації та модернізації банківського сектору. Українські банки продемонстрували стійкість та гнучкість, адаптуючись до нових умов роботи у 2022 році. Завдяки правильному управлінню ризиками, впровадженню інновацій та підтримці з боку держави та міжнародних партнерів, банківська система України може подолати цей виклик та стати ще сильнішою.

Регулювання та нагляд відіграють важливу роль у забезпеченні стабільності банківської системи. Державні органи регулювання встановлюють нормативи та обмеження, яких повинні дотримуватися банки. Вони спрямовані на захист інтересів клієнтів та забезпечення стабільності банківської системи. Суворі регуляторні вимоги можуть зменшити прибутковість банку та обмежити його можливості здійснювати операції [9].

Усі ці зовнішні фактори взаємодіють та формують середовище, в якому діє банк. Отже, для забезпечення фінансової стійкості важливо враховувати всі аспекти зовнішнього середовища та розробляти стратегії управління ризиками, що дозволить банку ефективно функціонувати навіть у складних умовах.

Банки повинні постійно моніторити внутрішні та зовнішні фактори, які впливають на їх фінансову стійкість. Вони повинні бути готові адаптувати свою стратегію та діяльність у відповідь до змін у цьому середовищі.

У контексті нашого дослідження окремо виділимо фактор цифрової трансформації, що має великий вплив на фінансову стійкість банків. Сучасний світ переживає стрімкий розвиток цифрових технологій, які кардинально змінюють всі аспекти життя, включаючи ведення бізнесу. Цифрова трансформація стає ключовим фактором успіху для будь-якої організації, що прагне залишатися конкурентоспроможною на ринку.

Як свідчить аналіз [10–12] сутність цифрової трансформації полягає у використанні сучасних цифрових технологій для трансформації традиційних методів функціонування компаній та взаємодії з усіма стейкхолдерами. Вона впливає на усі аспекти діяльності бізнесу, від взаємодії з клієнтами до внутрішньої культури та способів

управління, сприяє перетворенню бізнес-процесів, стратегій та моделей на більш гнучкі, інноваційні та ефективні. Її мета – створити динамічне та конкурентоздатне середовище, спроможне адаптуватися до змін у технологіях та ринкових умовах.

Відмітимо, цифрова трансформація – це не просто впровадження нових технологій, а комплексна зміна, яка потребує чіткого бачення, стратегії, залучення персоналу та готовності до цих змін. Так, Дергачова Г. М. та Колешня Я. О. визначають «цифрову трансформацію як зміну форми діяльності, перебудову організаційної структури, застосування нових бізнес-моделей, нових джерел та форм отримання доходу» [10]. Петько С.М. [11], Нікітін Ю.О. та Кульчицький О.І. [12] наголошують на «повному оновленні та переходу на цифровий рівень розвитку компанії, стратегічному партнерстві усіх зацікавлених сторін у процесі розробки та впровадження нових технологічних рішень».

Отже, цифрова трансформація – це стратегічний процес, що передбачає інтеграцію цифрових технологій у всі сфери діяльності організації з метою оптимізації процесів, підвищення ефективності та конкурентоспроможності. Вона дозволяє адаптуватися до змін у сучасному світі та використовувати переваги, які надають цифрові інструменти, для досягнення своїх цілей.

Цифрова трансформація також передбачає зміну комунікації з клієнтами, споживачами та партнерами через впровадження цифрових каналів комунікації, сервісів та інструментів для покращення взаємодії та залучення нових стейкхолдерів. Вона є невід'ємною частиною сучасного бізнесу і вимагає постійного оновлення, адаптації та інноваційного мислення.

Цифрова трансформація може дати багато переваг, але також існує ряд ризиків, які необхідно враховувати. Щоб визначити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози, пов'язані з цифровою трансформацією, важливо провести SWOT-аналіз (рис. 1).

Це допоможе розробити стратегію впровадження цифрової трансформації, яка буде максимально ефективною. Цифрова трансформація є стратегічним процесом, який дозволяє організаціям адаптуватися до швидкозмінного цифрового середовища та використовувати нові можливості, які пропонує цифрова економіка. Вона має потенціал змінити спосіб функціонування бізнесу та суспільства в цілому, створити нові можливості для збору, аналізу та використання даних, що допомагає у прийнятті більш обґрунтованих рішень та впровадженні інновацій.

Загалом, цифрова трансформація – це не просто оновлення технологій, а зміна всієї суті банківської діяльності. Це процес, який потребує чіткої стратегії, значних інвестицій та залучення всіх учасників.

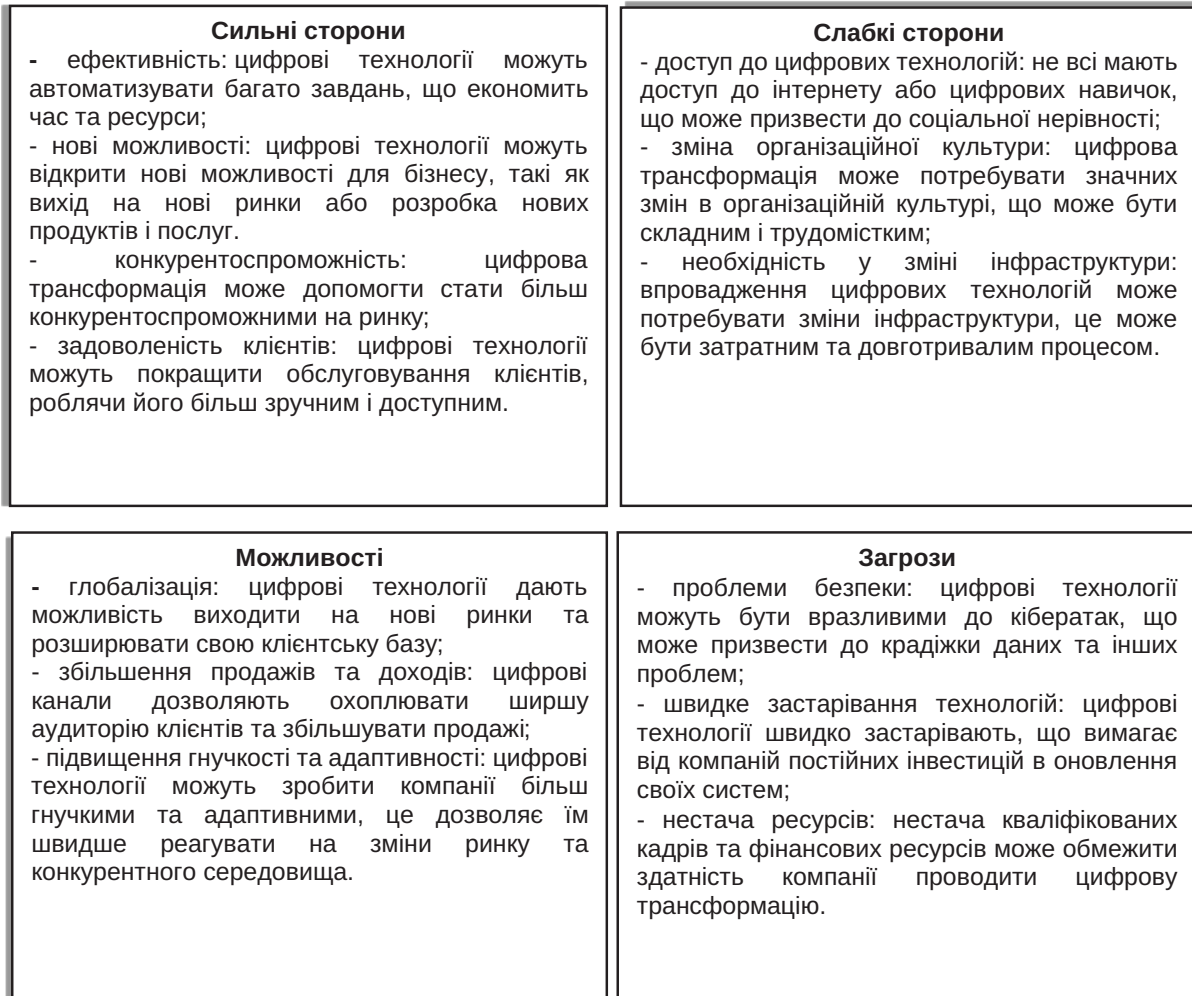

Рис. 1. SWOT-аналіз цифрової трансформації

Джерело: складено авторами на основі [10–12]

У сучасному світі цифрова трансформація стає невідомою реальністю. Цей процес набув особливого значення в умовах пандемії COVID-19, яка призвела до зростання онлайн-активності через обмеження фізичних контактів. Вплив глобальної пандемії виявився значним стимулом для банківської системи переходити до використання цифрових технологій та послуг. Ця необхідність змусила банки переглянути свої стратегії та операційні моделі, щоб адаптуватися до мінливих умов та потреб клієнтів. У результаті, банківські установи прискорили впровадження цифрових рішень, таких як інтернет- та мобільний банкінг, онлайн-платежі, цифрові гаманці та інше.

На сьогоднішній час, через повномасштабну війну проти України, продовжується пришвидшене впровадження цифровізації банківського сектору. З міркувань безпеки та зручності, багато людей перейшли на онлайн-банкінг для здійснення своїх фінансових операцій. Це призвело до зростання популярності мобільних банківських додатків та онлайн-платформ.

Канали цифрової трансформації – це важливі інструменти, які банки використовують для покращення своєї діяльності, конкурентоспроможності та стійкості (рис. 2).

Впровадження цих каналів веде до зміни способу ведення бізнесу, підвищення ефективності, персоналізації досвіду клієнтів та підвищення доступності банківських послуг. Зважаючи на це, банки повинні постійно оновлювати та вдосконалювати свої канали цифрової трансформації, щоб відповідати потребам клієнтів та ринку.

Загалом, майбутнє каналів цифрової трансформації банків виглядає перспективним. Технології швидко розвиваються, і банки, які зможуть їх ефективно використовувати, зможуть запропонувати своїм клієнтам інноваційні продукти та послуги та залишитися лідерами галузі.

Позитивний вплив цифрової трансформації на фінансову стійкість банків проявляється у багатьох аспектах (рис. 3).

Цифрова трансформація розширює канали отримання та можливості збору інформації

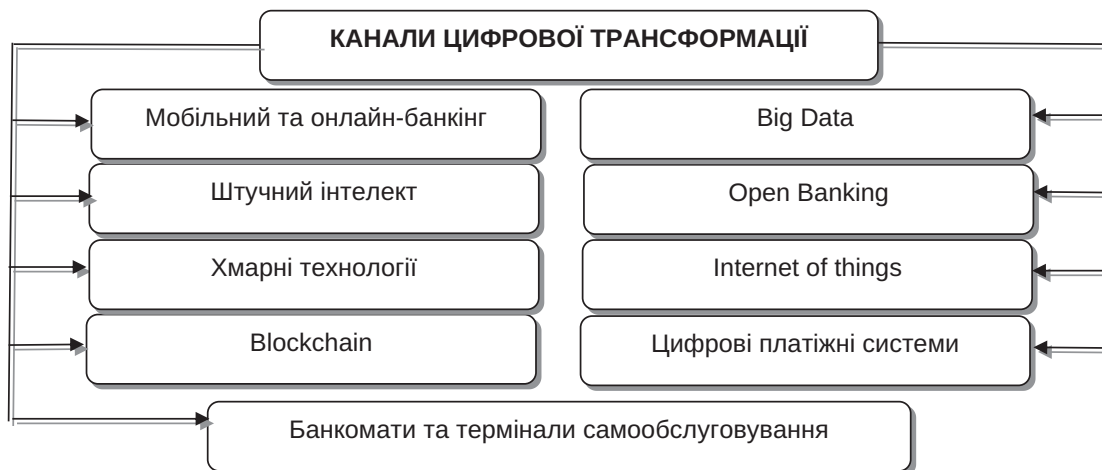

Рис. 2. Канали цифрової трансформації

Джерело: складено авторами на основі [10–14]

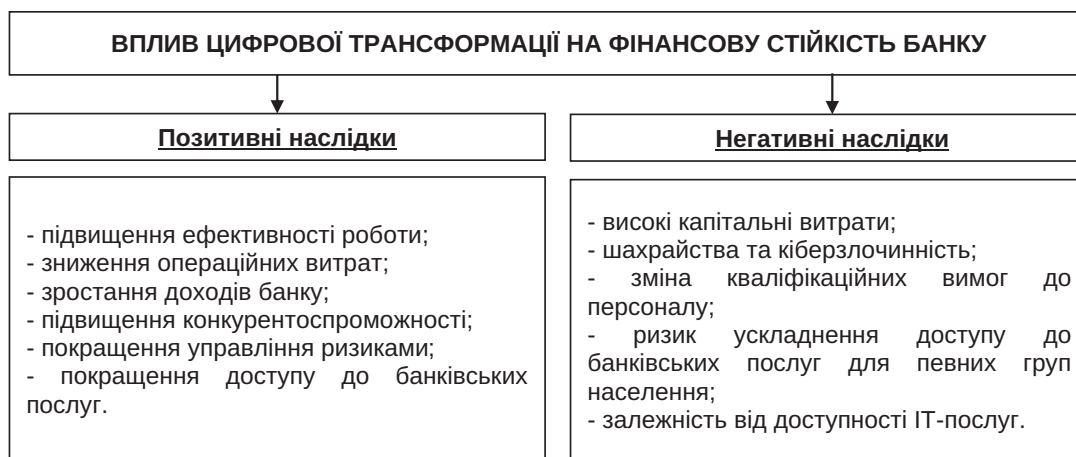

Рис. 3. Вплив цифрової трансформації на фінансову стійкість банку

Джерело: складено авторами на основі [14–18]

банками. Аналіз даних про клієнтів, ринки та тенденції дозволяє банкам прогнозувати ризики, виявляти нові можливості та ефективно управляти своїми ресурсами, що в свою чергу впливає на підвищення його конкурентоспроможності.

Цифрова трансформація, з одного боку, вивела офлайн-бізнес в онлайн, розширила сферу діяльності банку, канали залучення клієнтів та збільшила загальну клієнтську базу банку, а з іншого боку, інтелектуальні послуги, що надаються цифровими технологіями, покращують та оптимізують якість обслуговування клієнтів, ще більше підвищують лояльність користувачів банківських послуг та посилюють позицію банків в ринковому середовищі. Застосування цифрових технологій прискорює швидкість оновлення банківських товарів та послуг, сприяє диверсифікації банківської діяльності [16].

Впровадження онлайн-платежів радикально змінює традиційну модель банківських послуг, створюючи нові можливості для клієнтів та банків. Це не лише робить процеси оплати більш зручними

та доступними для користувачів, а також дозволяє банкам оптимізувати свої операційні витрати та підвищувати ефективність ведення бізнесу. Завдяки онлайн-платежам банки можуть зменшувати витрати на обслуговування клієнтів, оскільки більшість транзакцій може бути оброблена автоматизовано, що робить їх бізнес-процеси більш ефективними та швидшими. Це також дозволяє банкам зосередитися на важливих аспектах, таких як клієнтське обслуговування та розробка інноваційних продуктів, замість витрачання часу на рутинні операції. Крім того, з впровадженням онлайн-платежів банки отримують можливість збільшити свою конкурентоспроможність, оскільки це стає важливим фактором для привертання та утримання клієнтів, що сприяє їхньому успіху та стабільності на ринку фінансових послуг [17].

Разом з перевагами цифровізації, існують і певні ризики, які виникають внаслідок цієї залежності. Банки, які активно використовують цифрові технології, стають більш вразливими до можливих

перебоїв у роботі їх ІТ-систем. Технічні збої, кібератаки або навіть природні катастрофи можуть призвести до серйозних порушень у роботі банківських послуг та збитків як для самого банку, так і для його клієнтів, тому важливо розглядати можливі наслідки таких ситуацій і розробляти стратегії запобігання та відновлення, щоб забезпечити надійність та стабільність роботи банківських систем в умовах цифрової епохи.

Високі капітальні витрати є одним із негативних аспектів цифрової трансформації для банків. Впровадження нових цифрових технологій в ІТ-інфраструктуру банку, таких як вдосконалені системи управління, швидкі платіжні системи, нове програмне та апаратне забезпечення та інше, потребує великих капітальних витрат. Це може створити фінансовий тиск на банк, особливо якщо він опиниться в ситуації обмежених ресурсів або нестабільних фінансових умовах [18].

Цифрова трансформація потребує нових навичок та знань від банківських працівників. Персоналу може знадобитися перекваліфікація або підвищення кваліфікації, щоб відповідати новим вимогам. Витрати на навчання та розвиток персоналу можуть бути значними для банків. Проте, інвестиції в людський капітал є необхідними для успішної цифрової трансформації та забезпечення конкурентоспроможності на ринку.

З впровадженням цифрових технологій у банківську сферу зростає можливість отримання фінансових послуг за допомогою інтернету та мобільних пристроїв. Однак важливо пам'ятати, що не всі групи населення мають однаковий рівень доступу до цифрових технологій. Люди похилого віку, особи з низьким рівнем доходу та люди з обмеженими можливостями можуть зіткнутися з труднощами у використанні цифрових банківських послуг. Це створює серйозні виклики, такі як соціальна нерівність та зниження доступності фінансових послуг для цих груп населення.

Розширення цифрових систем може збільшити ризики кібератак, витоку конфіденційної інформації та порушення приватності клієнтів. Втрата контролю над особистою інформацією може призвести до втрати довіри клієнтів до банку. Кіберзлочинці можуть використовувати викрадену особисту інформацію для вчинення шахрайств, таких як відкриття підроблених банківських рахунків або кредитних карт на ім'я клієнтів, що може спричинити фінансові втрати як для самого клієнта, так і для банку. Внаслідок порушення правил щодо захисту особистих даних та кібербезпеки, банк може бути підданий штрафам та санкціям від регуляторів, що може призвести до значних фінансових втрат. Отже, ефективне управління кібербезпекою та захистом приватності клієнтів стає надзвичайно важливим для забезпечення фінансової стійкості банку в умовах цифрової трансформації.

Висновки. Цифрова трансформація є стратегічним процесом, який дозволяє організаціям адаптуватися до швидкозмінного цифрового середовища та використовувати нові можливості, які пропонує цифрова економіка. У контексті банківського сектору цифрова трансформація є незворотнім природним процесом змін у механізмах здійснення й реалізації банківської діяльності під впливом розвитку цифрових технологій, який, у той же час, містить як великі можливості (аналіз Великих даних та Штучного інтелекту для персоналізації банківських послуг), так і суттєві ризики для майбутнього банківських установ (іміджеві втрати банку, кібершахрайство). Показники цифрової трансформації є важливими індикаторами здатності банку адаптуватися до мінливих умов ринку, впроваджувати інновації та надавати своїм клієнтам якісні послуги.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Зоріна О.І., Фадєєнко В.Ю. Аналіз стану фінансової стійкості банківської системи України як складової в забезпеченні фінансової безпеки. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 50(2). С. 24–27.
2. Вінниченко О.В., Громакова В.В. Теоретичні аспекти фінансової стійкості банку. *Бізнес-інформ*. 2020. № 5. С. 375–381.
3. Коваленко В.В. Ділова репутація та її вплив на фінансову стійкість банків. *Академічний огляд*. 2021. № 1(54). С. 23–36.
4. Семенча І.Є., Горбунова Ю.Р. Фінансова стійкість та стабільність у банківській діяльності: розмежування понять та аналіз дефініцій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. № 32. С. 81–85.
5. Волкова Н.І., Попик А.І. Аналіз управління фінансовою стійкістю АТ КБ «ПриватБанк». *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-11>
6. Федішин М. П., Жаворонок А. В., Ковальчук Н.О. Аналітична оцінка фінансової стійкості та стабільності банківської системи України на основі індикаторів. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. № 6(74). С. 88–88.
7. Вергун А.М., Стефашина Ю.С. Оцінка фінансової стійкості провідних банків України. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2020. № 9(232). С. 21–32.
8. Нікольчук Ю.М., Лопатовська О.О. Організаційно-економічний механізм управління фінансовою стійкістю комерційного банку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 1. С. 217–221.
9. Петрик О. Політика національного банку України під час війни. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*. 2022. № 4(46). С. 15–23.
10. Дергачова Г.М., Колешня Я.О. Цифрова трансформація бізнесу: сутність, ознаки, вимоги та технології. *Економічний вісник НТУУ «КПІ»*. 2020. № 1. С. 280–290.
11. Петько С.М. Теоретичні основи цифрової трансформації суб'єктів господарювання. *Економіка*

та суспільство. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-55>

12. Нікітін Ю.О., Кульчицький О.І. Цифрова парадигма як основа визначень: цифровий бізнес, цифрове підприємство, цифрова трансформація. *Маркетинг і цифрові технології*. 2019. № 4 (3). С. 77–87.

13. Shanti R., Siregar H., Zulbainarni N., Tony. Role of digital transformation on digital business model banks. *Sustainability*. 2023. № 15. DOI: <https://doi.org/10.3390/su152316293>

14. Zuo L, Strauss J, Zuo L. The digitalization transformation of commercial banks and its impact on sustainable efficiency improvements through investment in science and technology. *Sustainability*. 2021. Vol. 13(19). DOI: <https://doi.org/10.3390/su131911028>

15. Grinberg D. Retail banking digital transformation: shaping the future of financial services. *TechMagic*. 2024. URL: <https://www.techmagic.co/blog/retail-banking-digital-transformation/>

16. Kaiwei J., Xinbei L. Bank digital transformation, bank competitiveness and systemic risk. *Front. Phys.* 2024. DOI: <https://doi.org/10.3389/fphy.2023.1297912>

17. Nguyen-Thi-Huong, L., Nguyen-Viet, H., Nguyen-Phuong, A., & Van Nguyen, D. How does digital transformation impact bank performance? *Cogent Economics & Finance*. 2023. vol. 11(1). DOI: <https://doi.org/10.1080/23322039.2023.2217582>

18. Jameaba Muyanja. Digitization revolution, fintech disruption, and financial stability: using the case of Indonesian banking ecosystem to highlight wide-ranging digitization opportunities and major challenges. *Elsevier*. 2020. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3529924>

REFERENCES:

1. Zorina O.I., Fadieienko V.Yu. (2020) Analiz stanu finansovoi stiiikosti bankivskoi systemy ukrainy yak skladovoi v zabezpechenni finansovoi bezpeky [Analysis of the state of financial stability of the banking system of Ukraine as a component in ensuring financial security]. *Prychornomorski ekonomichni studii – Black sea economic studies*, vol. 50(2), pp. 24–27. [in Ukrainian]

2. Vynnychenko O.V., Hromakova V. V. (2020) Teoretychni aspekty finansovoi stiiikosti banku [Theoretical aspects of the bank's financial stability]. *Biznes-inform – Business information*, vol. 5, pp. 375–381. [in Ukrainian]

3. Kovalenko V.V. (2021) Dilova reputatsiia ta yii vplyv na finansovu stiiikist bankiv. *Akademichnyi ohliad*, vol. 1(54), pp. 23–36. [in Ukrainian]

4. Semencha I.Ye., Horbunova Yu.R. (2020) Finansova stiiikist ta stabilnist u bankivskii diialnosti: rozmezhuvannia poniat ta analiz definititsii [Financial stocicist and stabilizer in banking: demarcation of concepts and definition analysis]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of the Uzhhorod National University*, vol. 32, pp. 81–85. [in Ukrainian]

5. Volkova N.I., Popyk A.I. (2022) Analiz upravlinnia finansovoiu stiiikistiu AT KB «PrivatBank» [Analysis of financial management of JSC CB "Privatbank"]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 45. [in Ukrainian]

6. Fedyshyn M.P., Zhavoronok A.V., Kovalchuk N.O. (2019) Analitichna otsinka finansovoi stiiikosti ta stabilnosti bankivskoi systemy Ukrainy na osnovi indykatoriv [Analytical assessment of the financial stability and stability of the banking system of Ukraine based on indicators]. *Problemy systemnoho pidkhodu v ekonomitsi – Problems of the systemic approach in economics*, vol. 6(74), pp. 88–88. [in Ukrainian]

7. Verhun A.M., Stefashyna Yu.S. (2020) Otsinka finansovoi stiiikosti providnykh bankiv Ukrainy [Assessment of financial stability of leading banks of Ukraine]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini – Formation of market relations in Ukraine*, vol. 9(232), pp. 21–32. [in Ukrainian]

8. Nikolchuk Yu.M., Lopatovska O.O. (2020) Orhanyzatsiino-ekonomichniy mekhanizm upravlinnia finansovoiu stiiikistiu komertsiiinoho banku [Organizational and economic mechanism of financial management of a commercial bank]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu – Bulletin of the Khmelnytskyi National University*, vol. 1, pp. 217–221. [in Ukrainian]

9. Petryk O. (2022) Polityka natsionalnoho banku Ukrainy pid chas viiny [Policy of the National Bank of Ukraine during the war]. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, vol. 4(46), pp. 15–23. [in Ukrainian]

10. Derhachova H.M., Koleshnia Ya.O. (2020) Tsyfrova transformatsiia biznesu: sutnist, oznaky, vymohy ta tekhnohii [Digital transformation of business: essence, features, requirement and technologies]. *Ekonomichnyi visnyk NTUU «KPI» – Economic Bulletin of NTUU "KPI*, vol. 1, pp. 280–290. [in Ukrainian]

11. Petko S.M. (2023) Teoretychni osnovy tsyfrovoy transformatsii subiektiv hospodariuvannia [Theoretical foundations of the digital transformation of hospodariovannya subjects]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and society*, vol. 47. [in Ukrainian]

12. Nikitin Yu. O., Kulchytskyi O. I. (2019) Tsyfrova paradyhma yak osnova vyznachen: tsyfrovyy biznes, tsyfrove pidpriemstvo, tsyfrova transformatsiia [Digital paradigm as the basis of definitions: digital business, digital enterprise, digital transformation.]. *Marketynh i tsyfrovyy tekhnohii – Marketing and digital technologies*, vol. 4 (3), pp. 77–87. [in Ukrainian]

13. Shanti R., Siregar H., Zulbainarni N., Tony. (2023) Role of digital transformation on digital business model banks. *Sustainability*, 15.

14. Zuo L., Strauss J., Zuo L. (2021). The digitalization transformation of commercial banks and its impact on sustainable efficiency improvements through investment in science and technology. *Sustainability*, 13(19).

15. Grinberg D. (2024) Retail banking digital transformation: shaping the future of financial services. *TechMagic*.

16. Kaiwei J., Xinbei L. (2024). Bank digital transformation, bank competitiveness and systemic risk. *Front. Phys.*

17. Nguyen-Thi-Huong L., Nguyen-Viet H., Nguyen-Phuong A., & Van Nguyen D. (2023) How does digital transformation impact bank performance? *Cogent Economics & Finance*, 11(1).

18. Jameaba Muyanja. (2020) Digitization revolution, fintech disruption, and financial stability: using the case of Indonesian banking ecosystem to highlight wide-ranging digitization opportunities and major challenges. *Elsevier*.